

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2006/117

Karar Sayısı : 2006/82

Karar Günü : 5.9.2006

R.G. Tarih-Sayı :29.11.2006'da tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Danıştay Onuncu Daire

İTİRAZIN KONUSU : 4.3.2004 günlü, 5105 sayılı Kanun'un 2. maddesiyle 21.5.1986 günlü, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'a eklenen Ek Madde 9'un, altıncı fıkrasının, yedinci fıkrasının beşinci ve altıncı tümceleri ile sekizinci fıkrasının Anayasa'nın 9., 36. ve 125. maddelerine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüklerinin durdurulması istemidir.

I- OLAY

Voleybol Liginde sporcu antrenörü olan ve menajerlik yapan davacının, sporcu menajerliği yapan kişilerin Türkiye liglerinde yer alan klüplerden birinde antrenör olarak faaliyette bulunamayacağına ilişkin Türkiye Voleybol Federasyonu Yönetim Kurulu'nun 9.12.2005 günlü, 15 sayılı kararının iptali istemiyle açtığı davada, itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Danıştay Onuncu Dairesi iptalleri ve yürürlüklerinin durdurulması istemiyle başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI

5105 sayılı Yasanın 2. maddesi ile 3289 sayılı Yasaya eklenen ve itiraz konusu kuralları da içeren ek 9. maddesi şöyledir:

“EK MADDE 9 - (Ek: 5105 - 4.3.2004/m.2) Federasyonlara, talepte bulunmaları durumunda Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın teklifi ve Başbakanın onayı ile idari ve mali özerklik verilebilir. Federasyonun kuruluşuna ilişkin kararın, Resmi Gazetede yayımlanması ile tüzel kişilik kazanılır.

Özerk olan federasyonlar; organları genel kurulu tarafından seçimle göreve gelen, her türlü kararlarını kendi organları içerisinde alan, bütçesi genel kurul tarafından onaylanan ve ibra edilen federasyonlardır.

Özerklikte aşağıdaki kriterler göz önünde bulundurulur:

- a) Faal sporcu sayısı.
- b) Faal kulüp sayısı.
- c) Spor dalının ülkemiz veya dünyadaki yaygınlığı ve gelişme potansiyeli.
- d) Gelirlerinin giderlerini karşılayabilme yeterliliği.

- e) Spor dalının olimpiik olup olmadığı.
- f) Federasyon veya bağlı kulüplerin tesis durumu.

Özerkliđi onanan federasyon, hazırlayacağı ana statü ve buna bağlı talimatlara göre genel kurulunu ve yetkilendireceği diğer organlarının oluşumunu, görev ve yetkilerini belirler. Özerk federasyonlar, uluslararası federasyonların öngördüğü kurulları oluşturmak zorundadır.

Özerk federasyonların; genel kurullarının toplanması ve çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar ile kimlerin oy kullanabileceği ve Tahkim Kurulu ile ilişkileri Genel Müdürlükçe düzenlenecek çerçeve statü ile belirlenir. Özerk federasyonlarca hazırlanacak ana statü, çerçeve statüye aykırı olamaz.

Özerk federasyonların ceza veya disiplin kurullarınca verilen kararlara karşı Genel Müdürlük bünyesinde oluşturulacak Tahkim Kuruluna itiraz edilebilir.

Tahkim Kurulu yedi asıl ve yedi yedek üyeden teşekkül eder. Üyelerin beşinin hukukçu, ikisinin ise spor alanında bilimsel çalışmalar yapmış veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde bulunmuş kariyer sahibi kişi olmaları şarttır. Üyeler Genel Müdürün teklifi ve Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın onayı ile altı yıl için görevlendirilirler. Üyeler kendi aralarından bir başkan seçerler. **Tahkim Kurulu tarafından verilen kararlar kesindir. Tahkim Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.**

Tahkim Kurulu, federasyon ile kulüpler; federasyon ile hakemler; federasyon ile teknik direktör ve antrenörler; kulüpler ile teknik direktör ve antrenörler; kulüpler ile oyuncular; kulüpler ile kulüpler arasında çıkacak ihtilaflar hakkında yönetim kurulunca verilecek kararlar ile disiplin veya ceza kurulu kararlarını, ilgililerin itirazı üzerine inceleyerek kesin karara bağlar.

(Değişik 9. fıkra: 5340 - 28.4.2005 /m.2) Özerk federasyonların bütçesi; katılım payı, tescil, vize, transfer, itiraz, ceza, yayın, sponsorluk, reklam, yardım, bağış ve benzeri gelirlerden oluşur. Genel Müdürlük olimpiik branşlarda; federasyonun bir önceki yıl gerçekleşen gelirlerinin %75'i kadar, olimpiik olmayan federasyonlara ise; %50'si kadar yardımda bulunabilir.

Özerk federasyonların gelirleri ana statüsünde belirlenen usul ve esaslar dahilinde harcanır. Genel Müdürlük bütçesinden özerk federasyonlara, ilgili branşın alt yapısına ve eğitime ilişkin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerektiğinde kaynak tahsis edilebilir. Özerk federasyonların tüm gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Genel Müdürlük, özerk federasyonların talebi durumunda, kendisine ait spor tesislerinin işletilmesini, menkul ve gayrimenkullerini bedelsiz olarak kırkdokuz yıla kadar federasyonun faaliyetleri için tahsis edebilir. Söz konusu spor tesisleri ile menkul ve gayrimenkullerin tahsis amacı dışında kullanılması halinde, tahsis işlemi Genel Müdürlükçe iptal edilir.

Özerk federasyonların her türlü faaliyet ve işlemleri Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanlığın denetimine tabidir. Bu denetim sonucunda görevi başında kalmasında sakınca görülen federasyon başkanı veya yönetim kurulu üyeleri hakkında karar almak üzere, Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakan, genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırır.”

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, ilk inceleme raporu, itiraz konusu Yasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü Anayasa'ya aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırsa, bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için, elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak yasa kuralları ise, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikteki kurallardır.

Danıştay Onuncu Dairesi'nde görülmekte olan dava, Türkiye Liglerinde yer alan kulüplerde antrenörlük yapan kişilerin, sporcu menajerliği yapamayacaklarına ilişkin Türkiye Voleybol Federasyonu Yönetim Kurulu kararının iptali istemine ilişkindir.

İtiraz konusu yasa kuralları ise, özerk federasyonların ceza ve disiplin kurulları tarafından verilen kararlara karşı Tahkim Kurulu'na itiraz edilebileceğine, Tahkim Kurulu tarafından verilen kararların kesin olduğuna, bu Kurul'un görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarının yönetmelikle belirleneceğine ve Tahkim Kurulu'nun görevlerine ilişkindir. Danıştay Onuncu Dairesi'nde görülmekte olan dava, özerk federasyonların ceza veya disiplin kurullarınca ya da Tahkim Kurulu'nca verilmiş bir karara veya Tahkim Kurulu'nun görev, yetki ve sorumluluğu ile çalışma usul ve esaslarını belirleyen yönetmeliğe yahut davacı ile federasyon arasında çıkmış bir ihtilaf ve bu ihtilaf hakkında yönetim kurulu tarafından verilmiş bir karara ilişkin olmadığından itiraz konusu kuralların davada uygulanma olanağı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle başvurunun itiraz yoluna başvuran Danıştay Onuncu Dairesi'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

4.3.2004 günlü, 5105 sayılı “Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un 2. maddesiyle 21.5.1986 günlü, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'a eklenen Ek Madde 9'un, altıncı fıkrası, yedinci fıkrasının beşinci ve altıncı tümceleri ve sekizinci fıkrasının, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu fıkra ve tümcelere ilişkin başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, Şevket APALAK'ın karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA, 5.9.2006 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Tülay TUĞCU	Haşim KILIÇ	Sacit ADALI

Üye	Üye	Üye
Fulya KANTARCIOĞLU	Ahmet AKYALÇIN	Mehmet ERTEN

Üye	Üye	Üye
A. Necmi ÖZLER	Serdar ÖZGÜLDÜR	Şevket APALAK

Üye	Üye
Serruh KALELİ	Osman Alifeyyaz PAKSÜT

AZLIK OYU

Danıştay Dairesi'nin gördüğü uyuşmazlık, Türkiye liglerinde antrenörlük yapanların sporcu menajerliği yapamayacaklarına ilişkin Türkiye Voleybol Federasyonu Yönetim Kurulu'nun ülke geneline yaygın ilkesel bir işlemidir.

Anayasa'ya aykırı olduğu savı öne sürülen yasal metinlerle federasyon ile antrenörler arasındaki uyuşmazlıklarda da Tahkim Kurulu'nun görevli olduğu öngörüldüğünden, Daire'nin görev konusunu çözümünde sözü edilen metinler irdelenecek, çözümlenecektir. Ek 9.

Esas Sayısı : 2006/117
Karar Sayısı : 2006/82

Maddenin sekizinci fıkrasına yönelik bu açıklık, dolayısıyla ve düzenlemenin getireceği sonuçlar yönünden diğer fıkralar yönünden de geçerlilik taşıyacaktır.

Öte yandan, somut kural denetimine konu yapılan yasal metinlerde yönetim kurulunca verilen kararlardan söz edilmiş ve birel ya da düzenleyici işlem ayırımına gidilmemiş olduğuna göre, düzenleyici işlemlerde “ihtilaf” kavramının düzenlemeyle ortaya çıktığı gözönünde tutulmalı ve düzenleme öncesinde bir “ihtilaf” aranmamalı, “ihtilaf” yalnızca birel işlemlerle sınırlanmamalıdır. Kaldı ki, “ihtilaf”ın öncesi ve sonrasına veya işlemin ayırımına bakılarak uyuşmazlığı çözecek yeri belirlemek, görev ile ilgili hukuksal ilkelerle örtüşemeyeceği gibi, idari işlem akışının başlangıcına ya da irade açıklamasının biçimine göre çelişkili sonuçlar çıkarılmasına etken olacaktır.

Bu nedenle, Danıştay Dairesi'nin önünde uygulayacağı yasal kural bulunduğu açıktır. Karara bu nedenle karşıyım.

Üye

Şevket APALAK